

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Papouškové a soudců JUDr. Marie Korbelové a JUDr. Františka Koláře v právní věci žalobce: **Statutární město České Budějovice**, IČ 00244732, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 1, 2, 370 92 České Budějovice, právně zastoupeného Mgr. Jiřím Jaruškem, advokátem v Českých Budějovicích, Radniční 7a, proti žalovanému: **OHL ŽS, a.s.**, IČ 46342796, se sídlem na adrese Burešova 938/17, 602 00 Veveří, zastoupenému Mgr. Milošem Procházkou, advokátem se sídlem Divadelní 4, 602 00 Veveří, **o zaplacení částky 16.704.372,90 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 15.7.2016, č.j. 25 C 169/2013-1302, **t a k t o :**

Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem, jež byl vydán jako rozsudek částečný a zároveň mezitímní, soud prvního stupně ve výroku v odstavci I. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 625.547 Kč se 7,05 % úrokem z prodlení ročně z téže částky od 31.5.2013 do zaplacení, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku. Ve výroku v odstavci II. byla zamítnuta žaloba, aby žalovaný byl uznán povinným zaplatit žalobci dalších 816.203,50 Kč

s příslušenstvím. Dále ve výroku v odstavci III. bylo rozhodnuto tak, že žaloba o zaplacení nákladů na dekontaminaci objektů Základních škol Máj I. a II., provedené společností SITA CZ a.s. v době od ledna do března 2012, a o zaplacení nákladů na akreditovaný průzkum azbestu ve jmenovaných školách, zpracování projektu sanace azbestu, na výkon inspekce účinnosti této sanace a na provedení příslušných měření, je důvodná co do základu. Konečně ve výroku v odstavci IV. bylo vysloveno, že o výši nároků uvedených pod bodem III. a o nákladech řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí o věci.

V úvodu odůvodnění rozsudku připomenul soud prvního stupně, že se žalobce domáhá žalované částky 16.704.372,90 Kč s příslušenstvím s tvrzením, že jde o nárok na náhradu škody, kterou měl žalovaný způsobit při plnění smlouvy o dílo ze dne 12.5.2011, v níž se zavázal pro žalobce provést zateplení budov výše označených základních škol. Takto se měl žalovaný, resp. jeho subdodavatel, dopustit neodborné manipulace s tzv. boletickými panely obsahujícími azbest. Po převzetí díla pak žalobce zjistil, že předmětné objekty jsou zamořeny nadlimitní koncentrací azbestových vláken, byl proto nucen školy po určitou dobu uzavřít, přičemž žalobci vznikly škody, které pak soud prvního stupně vyjmenoval pod písmeny a) až g), když takto se konkrétně jedná o a) náklady na akreditovaný průzkum azbestu, zpracování projektu sanace azbestu, výkon inspekce účinnosti sanace a provedení nezbytných měření, v celkové výši 2.450.400 Kč, b) náklady na dekontaminaci zamořeného objektu ve výši 12.812.222,40 Kč, c) náklady spojené se zajištěním dopravy žáků do jiných škol ve výši 625.547 Kč, d) náhradu ušlého zisku [redacted], která má v zamořeném objektu ordinaci, ve výši 195.213 Kč, e) ušlý zisk spočívající v zmařených nájmech prostor ve školách (zejména učeben a tělocvičen) ve výši 548.311,50 Kč, f) věcnou škodu spočívající v ceně zamořených věcí, které žalobce musel zlikvidovat, ve výši 5.179 Kč, g) náhradu nákladů pronájmu náhradních prostor, jež žalobce uhradil Druhé soukromé základní umělecké škole, s.r.o., která v zamořených objektech působí a po dobu jejich uzavření si musela pronajmout prostory náhradní, ve výši 67.500 Kč. V dalším pak soud prvního stupně velmi obšírně popsal zjištění vyplývající z toho kterého provedeného důkazu, následně vždy vlastní skutkové zjištění. Takto mimo jiné konstatoval, že z projektové dokumentace, která byla součástí smlouvy o dílo uzavřené účastníky dne 12.5.2011 ohledně zateplení a výměny oken dvou základních škol, věděl žalovaný o tom, že v budovách se nacházejí tzv. boletické panely obsahující azbest, když ty se žalovaný zavázal odstranit. Z obsahu plánu BOZP a technické zprávy byl žalovaný seznámen s tím, jak má s boletickými panely zacházet a jak postupovat při jejich bourání. Následně pak mělo být akreditovanou laboratoří provedeno měření, které mělo ověřit, že k zamoření prostor nedošlo. V dalším byl chronologicky popsán postup prací, když konkrétně práce s azbestem zajišťoval subdodavatel žalovaného, a to společnost MAPOZ - Zliv, s.r.o.. Po podrobné rekapitulaci obsahu listinných důkazů a také svědeckých výpovědí vztahujících se ke skutečnému postupu prací při odstraňování boletických panelů dospěl okresní soud k závěru, že původní technologický postup popsán zejména v plánu BOZP nebyl subdodavatelem MAPOZ – Zliv, s.r.o. dodržen, když tento subdodavatel si zpracoval svůj vlastní technologický postup, podstatně jednodušší, když ale ani ten nebyl později dodržen. Bylo tudíž konstatováno, že prostor, v němž docházelo k bourání boletických panelů, byl zajištěn pouze igelitovou fólií, která byla z vnitřní strany pracovního prostoru připevněna směrem do budovy tak, aby se zabránilo úletu vláken, přičemž ani z výpovědi svědků nebylo možné jednoznačně prohlásit, že folie byla pevně připevněna k podlaze. Zároveň za podstatné označil soud i to, že nebyl proveden důkladný úklid, když nanejvýš po jednoduchém zametení vzniklé suti odstranili zedníci žalovaného předmětnou fólii a okamžitě po ukončení bouracích prací začali vyzdívát vzniklé

otvory. Ačkoliv nebylo jednoznačně zjištěno, jak přesně byly boletické panely vybourávány, přesto za nepochybné okresní soud pokládal to, že při předmětných bouracích pracích docházelo k úniku azbestových vláken do ovzduší, přičemž za situace, kdy nebyl řádně proveden před odstraněním zástěny směrem do vnitřního prostředí úklid, pak se tam přinejmenším část uniklých azbestových vláken dostala. Zároveň vycházel soud prvního stupně i ze zjištění, že v souvislosti, resp. ještě před vlastním odstraňováním boletických panelů, pracovníci žalovaného ve spolupráci se subdodavatelem MAPOZ – Zliv, s.r.o. provedli ve strojovně vzduchotechniky „sondu“, když takto z boletického panelu byla vylomena vnitřní azbestová deska, přičemž následně zůstal ve strojovně vzduchotechniky odkrytý boletický panel po dobu několika měsíců, a to aniž by byla provedena jakákoliv opatření k ochraně před únikem azbestových vláken. Předmětná místnost pak byla dále používána bez jakéhokoliv omezení k běžnému provozu. V dalším pak bylo popsáno, v jakých termínech a s jakými výsledky byla prováděna měření ohledně zamoření škol, poté byly velmi podrobně připomenuty závěry znaleckých posudků a také výslechů znalců, a to Doc. Ing. Zdeňka Pospíchala, Ing. Jana Mičána, znaleckého posudku Vysoké školy chemicko-technologické v Praze s výslechem zástupce tohoto ústavu Doc. Ing. Františka Skácela, CSc., když z hodnocení posledně vypočtených důkazů, a to zejména ve vztahu k posouzení výsledků měření společnosti Foster Bohemia, s.r.o. soud prvního stupně uzavřel, a to s ohledem na odbornost znalců, že znalecký posudek Vysoké školy chemicko-technologické je odborně daleko fundovanější než posudky Doc. Pospíchala a Ing. Mičána. Takto za prokázané pak okresní soud pokládal to, že odkrytý boletický panel ve strojovně vzduchotechniky školní jídelny obsahoval azbestová vlákna a zároveň, že z tohoto panelu se azbestová vlákna průběžně uvolňovala, což měl za nepochybné zjištěné z měření prováděných akreditovanou laboratoří Foster Bohemia, s.r.o., jež byla prováděna před sanací. Za nejpodstatnější byly pokládány výsledky měření ze dnů 1. až 3.11.2011 s tím, že podstatná část školy v těchto dnech byla azbestovými vlákny kontaminována v rozsahu přesahujícím příslušné limity. Ačkoliv podle měření provedených v lednu a únoru 2012 byly zvýšené koncentrace naměřeny pouze v samotné strojovně vzduchotechniky a její blízkosti, nebylo podle soudu možné činit závěr, že v mezidobí dvou měsíců, kdy byly školy uzavřeny a mimo provoz, že by ve škole zamoření vymizelo, když ale nebylo možné vyloučit, že azbestová vlákna po dobu uzavření školy sedimentovala v místech, odkud nemohla být odstraněna běžným způsobem. Soud tudíž vyslovil názor, že s ohledem na nebezpečí představované pro zdraví žáků v případě jejich dalšího pobytu v zamořeném prostředí, bylo nutné a potřebné rozhodnout o uzavření škol a jejich sanaci. Velmi zevrubně soud prvního stupně popsal zjištění učiněná z jednotlivých provedených důkazů, na základě nichž hodnotil existenci příčinné souvislosti mezi postupem prací prováděných žalovanými a zamořením škol, když se mimo jiné zejména jednalo o expertízu společnosti Foster Bohemia s.r.o., dále připomněl závěry a posléze posuzoval znalecký posudek Doc. Ing. Zdeňka Pospíchala, znalecký posudek Ing. Jana Mičána, znalecký posudek Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích (k němu vyslechl 2 ze zpracovatelů, a to Ing. Alenu Hynkovou, CSc. a Ing. Františka Poppa), znalecký posudek soudem ustanoveného znaleckého ústavu, a to Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, fakulty ochrany prostředí, k němuž poté opakovaně vyslyšal zpracovatele Doc. Ing. Františka Skácela s tím, že po té, kdy žalovaný předložil znalecký posudek Vysokého učení technického v Brně, stavební fakulty, zpracovaný jeho pracovníkem Doc. Ing. Jiřím Hiršem, CSc., pak ustanovený znalecký ústav, tedy Vysoká škola chemicko-technologická, se svolením soudu zajistila vyjádření konzultanta, a to Strojní fakulty Českého vysokého učení technického v Praze, jehož zpracovatelem byl Doc. Ing. Vladimír Zmrhal, Ph.D. a konečně v uvedeném ohledu vycházel soud prvního stupně ze

zprávy Krajské hygienické stanice Středočeského kraje ze dne 20.8.2012 o výsledcích měření koncentrací azbestových a minerálních vláken, a to v celkem 46 školských zařízeních uvedeného kraje. Soud prvního stupně poté konstatoval, že ze zmíněných znaleckých posudků vyhotovených k potvrzení či vyvrácení otázky, zda zamoření budov školy je možné přičítat činnosti žalovaného, pak vycházel zejména ze znaleckého ústavu Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, fakulty ochrany prostředí, reprezentované Doc. Skácelem. Uvedené stanovisko pak rovněž podrobně odůvodnil (str. 48, 49 rozsudku). K tomu dále podotkl, že pro závěr o existenci příčinné souvislosti mezi zjištěným nesprávným postupem provedených prací s boletickými panely a vzniklým zamořením školy bylo nezbytné zjistit, zda tyto práce zamoření mohly vyvolat, když takový případný závěr komplikuje zejména to, že před zahájením stavebních prací nebylo ve školách provedeno žádné měření koncentrace azbestových vláken a zároveň již v roce 2007 se v těchto objektech prováděla částečná demolice boletických panelů a rovněž bylo vysloveno podezření na výskyt azbestových vláken v dalších zabudovaných předmětech či stavebních součástech (zejména v protipožárních klapkách systému vzduchotechniky, v deskách kryjících stropní průvlaky tělocvičen apod.). Posledně zmíněné možné zdroje kontaminace neměl soud prvního stupně za významné a to s ohledem na přesvědčivé závěry Doc. Skácela s tím, že jeho závěry odpovídají i měřením prováděným KHS Středočeského kraje v budovách vytypovaných škol. Stejně tak za zdroj zamoření nelze dle soudu prvního stupně označit práce prováděné v roce 2007, když rovněž bylo odkazováno na závěry Doc. Skácela s tím, že v mezidobí již případná kontaminace musela pominout způsoby, které znalec vyjmenoval. Závěr o zjištění příčinné souvislosti mezi pracemi prováděnými žalovaným a kontaminací škol učinil soud prvního stupně s konstatacím, že k tomu dostačuje řetězec nepřímých důkazů, když zejména ponechání otevřeného boletického panelu nejméně v období od 14.6.2011 až do jeho odstranění v listopadu 2011 či až v lednu 2012 bylo právě zdrojem šíření azbestových vláken, přičemž není rozhodné, zda šlo o jediný zdroj kontaminace, když postačuje, že tato sonda přispěla ke kontaminaci takovým způsobem, že ta překonala platné normy (str. 51 rozsudku). Za zcela nepochybné měl soud prvního stupně zjištění, že k uzavření obou škol došlo v období od 28.11.2011 do 9.3.2012, přičemž v této době byl nejprve proveden akreditovaný průzkum azbestu společností Foster Bohemia, s.r.o., když stejná společnost zajišťovala vyhotovení projektu sanace azbestové zátěže a rovněž kontrolu účinnosti sanace včetně příslušných měření. Uvedené práce pak byly žalobci společností vyúčtovány a žalobce je uhradil. K tomu bylo podotknuto, že jmenovaná společnost disponuje příslušnými akreditacemi a rozsáhlými zkušenostmi v daném oboru, když za prokázané měl soud i potřebnost takové dozorové činnosti pro řádný průběh a správnou účinnost sanace. Dále ohledně nákladů na provedení dekontaminace základních škol vycházel soud zejména z výpovědí svědků, zejména ředitelů obou škol, dále listinných důkazů s tím, že za prokázané pokládal to, že podle objednávky žalobce u společnosti SITA CZ, a.s., tato provedla dílo spočívající v odstranění (sanaci) azbestové zátěže v budovách škol, dílo zahrnovalo i práce na odstranění azbestové zátěže nesouvisející s činností žalovaného, takové práce jmenovaná společnost vyčísliila zvlášť. K uplatněnému nároku na náklady spojené se zajištěním dopravy žáků do jiných školských zařízení měl soud zejména z výslechu ředitelů škol za zjištěné, že si žalobce objednal u Dopravního podniku města České Budějovice, a.s. přepravu žáků uzavřených škol autobusy a trolejbusy do škol náhradních a za zajištění této přepravy (v období od 5.12.2011 do 30.3.2012) uhradil žalobce celkem cenu 525.647 Kč, když k tomu bylo podotknuto, že počet ujetých kilometrů a cenu za ujetý kilometr učinili účastníci nespornými u přípravného jednání. Ohledně dalšího dílčího nároku spočívajícího v náhradě za „nemožnost“ řádně užívat svoji zubní ordinaci v období od 23.1. do 7.3.2012, který uplatnila

u Základní školy Máj I. celkem v částce 195.213 Kč soud prvního stupně nejprve citoval z obchodního rejstříku a zřizovacích listin obou základních škol s tím, že uvedený obnos vyplatila Základní škola Máj I. dne 31.7.2012. V dalším bylo konstatováno, že obě školy měly uzavřeny nájemní smlouvy ohledně prostor v budovách resp. tělocvičnách, když takto zejména Základní škola Máj II. dlouhodobě pronajímá část budovy Waldorfské základní školy. K tomu bylo dále připomenuto, že Základní škola Máj II. takto pronajala nebytové prostory v přízemí budovy Druhé soukromé základní umělecké školy s.r.o., přičemž po dobu uzavření obou základních škol Druhá soukromá základní umělecká škola, s.r.o. si pronajala náhradní prostory a následně žádala náhradu prostředků takto navíc vynaložených. Základní škola Máj II. takto vyplatila Druhé základní umělecké škole částku 105.000 Kč. Konečně k požadované náhradě věcné škody vzniklé tím, že muselo dojít k vyřazení polohovacího vaku 170 - flanel s tím, že na pořízení nového vynaložila ZŠ Máj II. částku 5.179 Kč, uzavřel okresní soud, že uvedený předmět byl sice formálně vlastnictvím žalobce, avšak ZŠ Máj II. má právo i povinnost o něj pečovat, pak škoda představující hodnotu zlikvidovaného vaku je škodou, která vznikla uvedené škole. V rozsudku se soud prvního stupně podrobně vypořádal i s tím, proč ve věci neprováděl další navrhované důkazy (str. 61), poté shrnul své skutkové závěry a přistoupil k právnímu posouzení věci. Takto zejména předeslal, že věc posuzoval za užití ust. § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dle právní úpravy účinné do 31.12.2013 s tím, že se tedy právní vztah účastníků řídí zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. K názoru žalobce, že požadovaná částka je škodou způsobenou provozní činností žalovaného, zejména soud argumentoval tím, že obě školy jsou příspěvkové organizace žalobce zřízené podle ust. § 27 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, přičemž v dalším odkazoval na závěry z konkrétně uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, když dovozoval, že podle zřizovacích listin obou škol má jejich právo hospodaření s majetkem žalobce obdobný rozsah jako je tomu u státních podniků, přičemž k podání žaloby o náhradu škody vzniklé na jejím majetku v důsledku provozní činnosti škůdce by byly legitimovány právě a jen příspěvkové organizace. S výše zmíněným posouzením vzniklé škody navíc přišel žalobce až v závěrečném návrhu, proto se jím soud nemohl zabývat, když od samého počátku řízení trval na tom, že jde o škodu způsobenou porušením povinností žalované. Pokud namítal žalovaný, že předmětné nároky žalobce by měly být hodnoceny jako nároky z vady díla, pak názorem soudu prvního stupně bylo to, že zamoření prostor školy azbestovými vlákny za vady díla pokládat nelze, naopak jde o vedlejší nechtěný důsledek provádění díla, tedy škodu. Takový závěr byl odůvodněn zejména tím, že předmětem díla nebylo vyčištění celé školy od azbestových vláken, natož odhalení boletického panelu ve strojovně vzduchotechniky, a že předmětem díla bylo pouze a jen vyčištění kontrolovaných pásem, tedy oblastí únikových schodišť jednotlivých pavilonů. Po citaci ust. § 373 obchodního zákoníku hodnotil soud prvního stupně splnění jednotlivých zákonných předpokladů pro možný závěr o odpovědnosti žalovaného za vzniklou škodu. Jde-li o porušení povinnosti ze závazkového vztahu, citoval ust. § 537 odst. 1 a odst. 3 obč. zákoníku, dále ust. § 538 téhož zákona; rovněž ust. § 35 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb. od odpadech, přičemž s odkazem na ujednání ve smlouvě o dílo a rovněž projektovou dokumentaci, podle níž byl žalovaný povinen postupovat, uzavřel okresní soud, že své smluvní povinnosti žalovaný nedodržel, když nezřídil vzduchotěsné kontrolované pásmo a zástěny oddělující prostor školy od prostoru únikových schodišť odstranil dříve než byl proveden řádný úklid a ověřená dekontaminace, a zároveň nezřídil kontrolované pásmo ani při rozebrání boletického panelu ve strojovně vzduchotechniky. Tím tedy nezajistil, aby z otevřeného panelu se dále neuvolňovala azbestová vlákna. Následně zvláště soud prvního stupně hodnotil k jednotlivým

dílčím nárokům splnění zákonných podmínek, a to konkrétně vznik škody a příčinnou souvislost mezi porušením povinnosti a škodou. Citoval ust. § 379 a § 380 obch. zákoníku, když úvodem vyslovil názor, že k náhradě nákladů sanace je žalobce aktivně legitimován, a to jako strana smlouvy o dílo a zároveň subjekt, který uhradil náklady, které musely být vynaloženy v důsledku porušení povinnosti žalovaným. Podle soudu prvního stupně ve smyslu ust. § 13 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, by povinnost k dekontaminování budov škol měla být přičítána zejména oběma školám jako samostatným právními osobám, avšak soud vycházel z nepochybného zjištění, že v možnostech rozpočtů obou škol nebylo hradit náklady sanace, když zároveň odkazoval na ust. § 178 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, dále rovněž ust. § 180 odst. 1 téhož zákona a dovedl, že předmětné náklady byly nutnými náklady, jež žalobce musel vynaložit. Odkazováno pak bylo na závěry z judikatury Nejvyššího soudu ČR, mimo jiné na rozsudek sp.zn. 32 Cdo 3478/2011, v němž byl vysloven názor týkající se příčinné souvislosti jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu s tím, že „nemusí jít o příčinu jedinou“ nýbrž i jen o jednu z příčin, které se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, „avšak musí jít o příčinu podstatnou“. Okresní soud má za nepochybné, že porušení povinností žalovaným, a to ponechání otevřeného boletického panelu ve strojovně vzduchotechniky a postup při odstraňování boletických panelů na únikových schodištích je přinejmenším podstatnou příčinou kontaminace vnitřních prostor obou škol azbestovými vlákny. Příčinnou souvislost, byť ji soud dovedl na podkladě nepřímých důkazů, měl za zcela nepochybnou. Rovněž tak, jde-li o předvídatelnost škody a adekvátnost příčinné souvislosti, uzavřel, že pro žalovaného se nejednalo o škodu, kterou by nemohl vzhledem ke svým předchozím zkušenostem a při odborné péči předvídat. Zákonné podmínky pro vznik odpovědnosti žalovaného, a to ohledně nákladů na sanaci, shledal soud splněnými s tím, že k výši tohoto nároku se vyjádří v konečném rozhodnutí po následně provedeném dokazování. Rovněž u nároku na náhradu nákladů na akreditovaný průzkum azbestu, projekt sanace a inspekci její účinnosti, včetně potřebných měření, shledal soud prvního stupně, že žalobce je legitimován k vymáhání tohoto nároku, když jednak byl smluvní stranou smlouvy o dílo, v důsledku jejíhož porušení došlo ke vzniku těchto nákladů a škoda také vznikla právě jemu. K tomu podotkl, že už samotný projekt sanace si vyžádal předchozí průzkum, stejně tak byla nezbytná inspekce účinnosti sanace, tudíž jde o nezbytné náklady, přičemž společnost Foster Bohemia, s.r.o. má pro dané činnosti příslušné akreditace. Pokud jde o výši tohoto nároku, odkázal na konečné rozhodnutí ve věci po provedení dokazování k této otázce. K nároku na náhradu nákladů na přepravu žáků do náhradních škol vyslovil soud prvního stupně názor, že pro aktivní legitimaci žalobce je rozhodné, že ten byl stranou smlouvy o dílo, z níž svůj nárok odvozuje a zároveň také vzniklé náklady této přepravy uhradil. K námitce žalovaného argumentoval úvahou, že sice má žalobce obecně povinnost hradit náklady dopravy žáků do školy, avšak v konkrétní situaci šlo o dopravu do náhradních prostor v důsledku toho, že školy musely být uzavřeny pro kontaminaci azbestovými vlákny a musela být zajištěna náhradní výuka. Takto vzniklé náklady na hromadnou dopravu jsou zjevně nižší než náklady na dopravu individuální a tímto postupem žalobce plnil povinnost činit opatření ke zmírnění škody ve smyslu ust. § 384 odst. 1 obch. zákoníku a žalovaný má pak podle odstavce 2 téhož zák. ustanovení povinnost hradit náklady žalobci takto vzniklé. Rovněž u tohoto nároku dospěl soud k závěru, že žalovanému muselo být od počátku zřejmé, že v případě nedostatečného zabezpečení prací s azbestem hrozí kontaminace a případné náklady spojené s náhradní výukou žáků jsou běžným a očekávatelným důsledkem uzavření škol. Požadovanou náhradu ve výši 625.547 Kč, tudíž žalobci přiznal, a to včetně úroků z prodlení za užití ust. § 369 obch. zákoníku a § 1 nař. vlády č. 142/1994 Sb.. Závěrem odůvodnil soud

prvního stupně zamítavý výrok v odstavci II. rozsudku (o zamítnutí žaloby co do částky 816.203,50 Kč), tedy ohledně nároku na náhradu ušlého zisku z provozu ordinace zubní lékařky [REDAKCE], dále náhrady nákladů na pronájem náhradních prostor pro Druhou soukromou základní uměleckou školu, s.r.o., rovněž ohledně ušlých zisků z pronájmu učeben a tělocvičen a konečně i náhrady hodnoty polohovacího vaku. Dovožoval, že všechny předmětné nájemní smlouvy uzavíraly s jednotlivými nájemci Základní škola Máj I a Základní škola Máj II, nikoliv tedy žalobce, a zároveň náhradu jak [REDAKCE], tak Druhé soukromé základní umělecké škole, platily právě základní školy a nikoliv žalobce. Ohledně polohovacího vaku bylo odkazováno na obsah zřizovací listiny, podle níž správa movitých věcí je plně v pravomoci školy, když ta mohla rozhodnout sama o jeho pořízení i vyřazení vždy za obvyklé ceny. Obecně k aktivní legitimaci příspěvkových organizací územních samosprávních celků odkazoval soud zejména na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, v níž bylo opakovaně vysloveno, že příspěvkové organizace mají právo hospodařit se spravovaným majetkem, přičemž takto vedle řady oprávnění mají i povinnosti směřující k zachování, účelnému využívání a ochraně těchto věcí, a to včetně uplatňování a hájení tohoto práva v řízení před soudy a jinými orgány. Dle názoru soudu prvního stupně tedy aktivní legitimaci k uplatnění posledně vyjmenovaných nároků mají samotné základní školy, když těm samotným vznikla předmětná škoda, ty jsou jako příspěvkové organizace v hospodaření samostatné a na provoz jim zřizovatel poskytuje pouze příspěvky. Konečně s odkazem na závěry vyslovené Nejvyšším soudem ČR v rozhodnutí, jež bylo uveřejněno pod R 56/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, konstatoval, že oběma školám nic nebránilo vlastním jménem se uvedených nároků domáhat. O nákladech řízení okresní soud nerozhodoval s tím, že řízení se vydáním tohoto mezitímního a částečného rozsudku nekončí.

Žalobce ve svém odvolání výslovně brojil proti výroku v odstavci II. rozsudku soudu prvního stupně, jímž byla zamítnuta žaloba co do částky 816.203,50 Kč s příslušenstvím, představující náklady spojené s úhradou nároku [REDAKCE] v částce 195.213 Kč, dále ušlý zisk v souvislosti se zmařením nájmu celkem v částce 548.311,50 Kč, věcnou škodu vyplývající z nutnosti likvidace kontaminované věci ve výši 5.179 Kč a konečně náklady spojené s úhradou nároků Druhé soukromé základní umělecké školy, s.r.o. v částce 67.500 Kč. Žalobce jednak připomínal to, jak sám v žalobě odůvodňoval aktivní legitimaci pro možné vymáhání předmětných nároků, a to jednak s tím, že byt' byly nájemní smlouvy uzavřeny mezi příslušnou třetí osobou a tou kterou základní školou, jde ve své podstatě o vymáhání nároku z deliktního jednání, tedy újmy v majetkové sféře poškozeného, kterým je ten subjekt, jehož majetek byl protiprávním jednáním dotčen. Žalobce trvá na tom, že příjmy z nájmu by se staly jeho majetkem, tudíž je žalobce poškozenou osobou a subjektem aktivně legitimovaným k podání této žaloby. V dalším argumentoval závěry z rozhodnutí NS ČR sp.zn. 26 Cdo 1018/2000, podle nichž je pro posouzení otázky aktivní legitimace zřizovatele nebo příspěvkové organizace rozhodující obsah zřizovací listiny příspěvkové organizace. Zdůrazňoval, že ke stejné otázce se obšírně vyjadřoval i ve svém závěrečném návrhu, když mimo jiné nadále trvá na tom, že je nezbytné vycházet z ust. § 27 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů s tím, že příspěvkové organizace zásadně majetek do svého vlastnictví nenabývají, ale do vlastnictví svého zřizovatele. V konkrétním případě ze zřizovacích listin nevyplývá, že by byly předmětné základní školy oprávněny svým jménem vymáhat jakékoliv pohledávky, zejména pak pohledávky z titulu vzniklé škody. Podle názoru odvolatele obě základní školy pouze využívají majetek ve vlastnictví svého zřizovatele, a pokud zřizovací listiny ohledně příjmu z nájmu nestanovily jinak, pak škodou v podobě ušlého nájmu byl dotčen přímo majetek

žalobce. Podle žalobce je důležité rovněž to, že vzniklá kontaminace je škodou vzniklou z právního vztahu založeného mezi žalobcem a žalovaným (vůči uvedeným školám jako příspěvkovým organizacím žalovaný žádný svůj smluvní závazek nemohl porušit). Za věcně aktivně legitimovanou je třeba pokládat tu osobu, jejíž majetek se v důsledku jednání žalovaného zmenšil, případně se v podobě ušlého zisku nezvýšil, ač to bylo možné očekávat při pravidelném běhu věcí. Argumentaci soudu prvního stupně vycházející ze závěrů judikatury Nejvyššího soudu ČR, a to ve vztahu k otázce věcné aktivní legitimace k výše vypočteným nárokům na náhradu škody, oponoval žalobce tím, že se buďto jednalo o skutkově jiný spor, v dalším případě, že soud prvního stupně srovnával příspěvkovou organizaci města se státní organizací, jejíž hospodaření je upraveno přímo zákonem a stejně tak neměl za přiléhavý odkaz na rozhodnutí, v němž bylo posuzováno právo příspěvkové organizace na vydání bezdůvodného obohacení, když podle názoru žalobce v případě hodnoceném Nejvyšším soudem ČR byla ve zřizovatelské listině práva a povinnosti vlastníka v rámci hospodaření s nemovitým majetkem svěřena zřizovatelem právě příspěvkové organizaci, což ale podle žalobce není případ obou základních škol. Soudu prvního stupně pak žalobce dále vytýkal, že ten blíže nehodnotil obsah zřizovacích listin Základních škol Máj I., II., čehož důsledkem bylo nesprávné skutkové zjištění. Pokud je v napadeném rozsudku konstatováno, že žalobce netvrdil, že by školám vzniklou škodu nebo ušlý zisk nějakým způsobem kompenzoval, pak tím soud podle žalobce připouští, že aktivní věcná legitimace žalobce by byla dána, pokud by uvedené žalobce tvrdil a prokázal, pak ale v tomto ohledu je rozhodnutí nepředvídatelné, když zároveň soud prvního stupně nedostal své poučovací povinnosti dle ust. § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. za situace, že soud prvního stupně vycházel z jiného právního posouzení ohledně věcné aktivní legitimace žalobce. K tomu pak dále žalobce podotýkal, že už v žalobě tvrdil, že úhradu nákladů [REDAKCE] poskytl právě on, škoda tak vznikla v jeho majetkové sféře, ohledně nároků Druhé soukromé základní umělecké školy s.r.o. tvrdil žalobce v řízení, že refundace byla poukázána z účtu Základní školy Máj II., což ale podle žalobce bez dalšího neznamená, že šlo o peněžní prostředky z činnosti příspěvkové organizace. I k tomuto nároku byl soud povinen poskytnout žalobci náležité poučení. Žalobce je tedy přesvědčen, že v uvedeném ohledu nebylo v řízení podstatné, zda se škoda týkala jen té části majetku, který byl svěřen příspěvkové organizaci do správy, nebo peněžních prostředků, které žalobce následně předal této příspěvkové organizaci k poskytnutí náhrady třetím osobám nebo za účelem kompenzace v podobě dorovnání jejího rozpočtu a podobně. Takové finanční a účetní transakce mezi těmito subjekty probíhají a i ve vztahu „k nyní projednávanému případu zřejmě proběhly“. K tomu, ale dle názoru žalobce mělo být ze strany soudu poskytnuto náležité poučení, jak je třeba tvrzení doplnit a případně k nim označit potřebné důkazy. Žalobce proto navrhol, aby odvolací soud výrok II. rozsudku soudu prvního stupně změnil tak, že nároky specifikované v odůvodnění rozsudku pod bodem d) až g) v celkové výši 816.203,50 Kč jsou co do základu po právu s tím, že o jejich výši a o nákladech řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí o věci. Popřípadě navrhol, aby odvolací soud v části dotčené jeho odvoláním rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvoláním žalovaného byl napaden rozsudek soudu prvního stupně vyjma zamítavého výroku v odstavci II. (odvolání žalovaného tudíž směřovalo proti výrokům I., III. a IV.). Podle žalovaného rozsudek soudu prvního stupně vychází z neúplně zjištěného skutkového stavu věci, soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a rovněž spočívá na nesprávném právním posouzení. Zejména žalovaný trvá na tom, že neporušil žádnou svoji právní povinnost vyplývající ze smlouvy nebo z právního předpisu,

kteřá by byla příčinou vzniku škody na straně žalobce. Podle názoru žalovaného za situace, kdy žalobce o výskytu azbestu měl vědomost, jednak z technických zpráv a z plánu BOZP, který byl součástí projektové dokumentace, pak pokud ještě před započítím díla žalobce zejména nezjistil, jakých hodnot dosahovala koncentrace azbestových a minerálních vláken v těchto budovách, pak nelze s jistotou prokázat, že nárůst koncentrace těchto vláken byl způsoben činností žalovaného. Poukazoval na to, že předmětem smlouvy o dílo nebyla likvidace azbestu, potom došlo-li při nakládání s azbestem k poškození majetku, pak se tak stalo mimo předmět závazku žalovaného či chybí tím podmínka existence aktivní legitimace žalobce vůči žalovanému, neboť jen porušení závazku ze smlouvy takovou legitimaci nezakládá. K tomu bylo dále podotknuto, že ust. § 35 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech není součástí smluvního závazku žalovaného a žalobce, přičemž dále dovozuje, že pod odpovědnost dle ust. § 373 obch. zákoníku nelze podřadit následek případného porušení „čehokoliv jiného než závazku (smlouvy) a samotného obchodního zákoníku“. Tento odvolatel pak vyslovil i názor, že si soud prvního stupně protiřečí, pokud na jedné straně za základ nároku žalobce pokládá porušení povinnosti ze závazkového vztahu s tím, že příčinou, která způsobovala kontaminaci, byla tzv. sonda, přičemž, ale sonda nebyla předmětem díla žalovaného, potom nemůže ale obstát právní závěr o tom, že žalovaný je odpovědný za škodu vzniklou sondou. I nadále žalovaný setrval na tom, že pokud dle závěru soudu prvního stupně se odstranění azbestu týkalo závazku z uzavřené smlouvy o dílo, pak jestliže panely nebyly demontovány řádně, nebyly řádně zlikvidovány, pak jde o vadu díla, a to vadu odstranitelnou. Pokud předmětné vady díla žalobce bez zbytečného odkladu nevytknul potom, kdy je zjistil nebo kdy je zjistit mohl a měl, ani neuplatnil práva z těchto vad, pro takový případ nemůže být žalobce ve sporu úspěšný, neboť žaloba vychází z odpovědnosti žalovaného za škodu. Dále dle přesvědčení žalovaného v konkrétní věci nejsou splněny znaky újmy, která žalobci vznikla tím, že musel vynaložit náklady v důsledku porušení povinnosti žalovaným ve smyslu ust. § 380 obch. zákoníku, když předmětné náklady žalobce vynakládal nikoliv přímo v důsledku existence azbestových vláken v budovách škol, ale až s rozhodnutím žalobce školy zcela uzavřít, žáky převážet do jiných škol, zamezit nájemcům vstup do budov, provést kompletní odstranění azbestových vláken v obou budovách škol. Podle žalovaného nebylo zapotřebí provádět sanaci stavby jako celku. Rovněž žalovaný zdůrazňoval, že v rámci sanace byly odstraňovány i další azbestové materiály nesouvisející s jeho činností, když zároveň sanace ani nebyla provedena zcela důsledně, když i po sanaci spodní část vnějšího obvodového pláště pavilonu 423 na západní straně objektu Základní školy Máj II. vykazovala zřejmá poškození. K provedení sanace žalobce nezavazovalo žádné rozhodnutí orgánů veřejné moci v oblasti zdravotnictví a hygieny. Žalovaný trval na tom, že v daném případě není dána přímá příčinná souvislost vyžadovaná v ust. § 380 obch. zákoníku, když do předmětného rámce nespádají náklady na kompletní evakuaci škol a také kompletní sanaci jejich budov. Následek v podobě nároků uplatněných v žalobě není podle žalovaného přímou, bezprostřední újmou žalobce v návaznosti na jednání žalovaného. Za nepřipadnou označil aplikaci ust. § 13 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví zejména proto, že sanaci provedl žalobce nikoliv jako uživatel stavby, jímž byla příspěvková organizace. Opakovaně trval na tom, že své smluvní ani zákonné povinnosti neporušil, ohledně nákladů vynaložených za služby společnosti SITA CZ, a.s. ve výši 12.812.222,40 Kč namítal, že předmětná smlouva byla uzavřena v rozporu se zákonem č. 137/2006 Sb. o zadávání veřejných zakázek. Pokud tedy takový nárok vychází z protiprávního úkonu žalobce, nemůže požívat ochrany soudu. Zásadní výhrady vyjádřil žalovaný ve vztahu k tomu, že okresní soud za rozhodné pokládá závěry znaleckého posudku Vysoké školy chemicko-technologické prezentované zejména Doc. Skácelem. Jednak žalovaný zpochybňoval kvalifikaci jmenovaného znalce s tím, že tu

soud založil pouze na „tvorbě normy (překlady)“, zároveň tomuto znalci chybí jakákoliv zkušenost s praktickým měřením v prostorách. Za nepřijatelné žalovaný označil, že tento znalec své závěry o přičitatelnosti následku činnosti žalovaného vyvodil vylučovací metodou. Podle žalovaného soud nevysvětlil, proč nebyly zohledněny pochybnosti ostatních znalců, když k tomu mimo jiné podotkl, že např. znalci Vysoké technické a ekonomické se vyjádřili, že nelze přesně rozdělit podíl zamoření, jež byl důsledkem stavebních prací, když v předmětných prostorách byly další zdroje azbestu (v protipožárních klapkách, v azbestových provazcích sloužících jako těsnění v meziokenních vložkách). Podle odvolatele nebylo ani namístě akceptovat závěr Vysoké školy chemicko-technologické o tom, že v lednu a únoru 2012, kdy při měření byla zvýšená koncentrace naměřena ve strojovně vzduchotechniky a její blízkosti, nebylo možné vyloučit sedimentaci azbestových vláken na místech, odkud nemohla být odstraněna běžným úklidem. Taková úvaha nebyla ani znaleckým ústavem VŠCHT v Praze blíže vysvětlena. Žalovaný zdůrazňoval, že závěry znalců, které bral soud za podstatné, byly zpochybněny zejména znaleckým posudkem Vysokého učení technického v Brně, závěry znaleckých posudků těchto ústavů se vzájemně popírají, nelze postupovat tak, že se soud přikloní k jednomu z nich, a to aniž takový posudek podrobí revizi. Závěr soudu o prokázání kontaminace ze sondy resp. činnosti žalovaného označil žalovaný za nesprávný. Neztotožnil se ani s názorem, že žalobci vznikla škoda v podobě nákladů za dopravu žáků, když její zajištění bylo jednáním dobrovolným, taková povinnost pro obec nevyplývá z ust. § 178 zákona č. 561/2004 Sb. Škoda v podobě těchto nákladů tedy žalobci nikdy nevznikla, proto ji žalobce nemohl ani zmírňovat, v tomto bodu tedy zaujal soud prvního stupně nesprávný právní názor, pokud aplikoval ust. § 384 obch. zák. Podle žalovaného není žalobce ve věci aktivně legitimován k žádné části plnění, nebylo prokázáno porušení povinnosti žalovaného ze smlouvy o dílo, které by bylo v příčinné souvislosti s jakýmkoliv nárokem uplatněným v žalobě. Žaloba tedy měla být zamítnuta jako celek. Případná odpovědnost žalovaného resp. jeho podíl na celkovém rozsahu kontaminace byla zcela marginální, týkala se celkem čtyř místností. Sanaci v rozsahu, v jakém ji prováděl žalobce, byla ve vztahu k tomu, v jakém rozsahu ji lze přičítat žalovanému, nedůvodná, provedenou sanaci je možné nahradit důkladným úklidem, navíc v jejím průběhu byly odstraňovány další azbestové prvky ze stavby, které měly jednoznačně podíl na kontaminaci prostředí. Konečně v období, kdy byly školy uzavřeny, se mohly primárně zjišťovat zdroje kontaminace, když těch byl široký rozsah. Žalovaný tedy navrhoval, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku v odstavci I. a III. změnil tak, aby i ohledně všech zbývajících nároků žalobce byla žaloba zamítnuta, rovněž změněn výrok v odstavci IV. o nákladech řízení tak, aby žalobci byla uložena povinnost zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání byla podána včas účastníky řízení a zákon odvolání nevylučuje (ust. § 201, § 202 a § 204 odst. 1 o.s.ř.) a že se opírají o způsobilé odvolací důvody dle ust. § 205 odst. 2 o.s.ř. přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a o.s.ř. a dospěl k závěru o nedůvodnosti podaných odvolání.

Ze shora zmíněného je patrné, že odvolací soud ve všem zásadním pro rozhodnutí přisvědčuje závěrům soudu prvního stupně; pokud má určité výhrady k jeho postupu v řízení či hodnocení resp. vůči závěrům v odůvodnění rozsudku, pak nejde o taková pochybení, která by mohla způsobit nesprávnost napadeného rozsudku. Odvolací soud proto může v plném rozsahu odkázat na velmi obsírné a podrobné odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně a zejména s ohledem na odvolací námítky toho kterého z účastníků dodává následující.

Jak bylo shora v odvolání žalobce zmíněno, ten ve vztahu k zamítavému výroku argumentoval tak, že již v žalobě tvrdil, že příjmy z nájemného by se staly majetkem žalobce, je tedy žalobce poškozenou osobou, „tedy aktivně legitimovaným k podání žaloby“, když zároveň odkazoval na zřizovací listiny s tím, že Základní školy Máj I., II. pouze využívají majetek ve vlastnictví žalobce, a proto byl ušlým nájemným dotčen právě majetek žalobce. Odvolací soud je však ve shodě se soudem prvního stupně, když ten vycházel ze znění zřizovacích listin, jež jsou citovány na str. 59 rozsudku, přičemž kromě dalšího je v těchto uvedeno, že „bytové a nebytové prostory mohou pronajímat k výchovně-vzdělávacím a jiným účelům“, z této formulace je naprosto nepochybné, že s nájmem pak byly obě základní školy oprávněny samy hospodařit a pokud po dobu sanace o tento nájem přišly, pak jde o jejich škodu. Nelze dát žalobci za pravdu ani v tom, že by soud prvního stupně nikterak nehodnotil znění zřizovacích listin. Naopak na str. 60 rozsudku v posledním odstavci mimo jiné jednoznačně okresní soud uzavřel, že školy podle zřizovacích listin disponují právem spravovat své budovy, včetně práva tyto pronajímat a vybrané nájemné je příjmem školy. Opakované tvrzení žalobce, že požadované náhrady [redacted] a Druhé soukromé základní umělecké školy hradil on, nemůže postačovat pro závěr o jeho věcné aktivní legitimaci, navíc bylo v důkazním řízení nepochybně zjištěno, že tyto náhrady platily právě uvedené základní školy, přičemž žalobce v odvolání jen neurčitě tvrdí, že takto vynaložené prostředky školám kompenzoval, přičemž se ale vyjadřuje jen tak, že tyto „transakce zřejmě proběhly“. Odvolací soud se shoduje se soudem prvního stupně pokud ten odkazoval na závěry z rozhodnutí NS ČR sp.zn. 30 Cdo 2393/2009 pojednávající o hospodaření příspěvkových organizací územně samosprávných celků resp. jejich práva vymáhat nároky u soudu. Za ne zcela příléhavý však má odkaz na rozhodnutí publikované pod R46/2004 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, když tam prezentované závěry se týkají státního podniku, vykonávajícího právo hospodaření k lesům, přičemž však jeho práva a povinnosti jsou beze zbytku upravena zákonem.

Žalobce vytýká soudu prvního stupně nedostatek poučení resp. nepředvídatelnost rozhodnutí, a to proto, že je v rozsudku konstatováno, že žalobce netvrdil, že by škodu představující ušlý zisk nějakým způsobem kompenzoval, tudíž pokud zastával soud jiný právní názor na aktivní věcnou legitimaci, měl žalobce poučit dle ust. § 118a o.s.ř.

Ačkoliv je poučovací povinnost soudu obecně nyní chápána velmi široce, odvolací soud v této konkrétní věci neshledal uvedenou námitku opodstatněnou. V tomto ohledu odkazuje odvolací soud na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 19.1.2012 sp.zn. II. ÚS 433/11, v němž bylo mimo jiné vysloveno, že poučovací povinnost dle ust. § 118a odst. 2 o.s.ř. nelze vykládat jako nárok subjektů civilního procesu obeznámit se s právním názorem soudu v případě kterýchkoliv odlišností, za jakýchkoliv podmínek. Takto se poučení účastníku nemusí dostat v případě, kdy s přihlédnutím k dosavadnímu průběhu řízení, jakož i způsobu jeho vedení, lze na právní názor soudu usuzovat. Což platí zejména v případě, kdy je tento účastník zastoupen kvalifikovaným právním zástupcem, přičemž uvedené platí také tehdy, kdy může soud vyjít z právního názoru, který zastává protistrana. V tomto konkrétním případě právní názor, jež pak soud prvního stupně přijal v napadeném rozhodnutí, zastával téměř od samého počátku řízení žalovaný (tento názor byl obsažen již v jeho vyjádření se k žalobě ze dne 9.8.2013). Za daného stavu věci tudíž v duchu závěrů shora citovaného rozhodnutí Ústavního soudu lze konstatovat, že by bylo přepjatým formalismem, pokud by i v této věci se striktně vyžadovalo poskytnutí poučení ve smyslu ust. § 118a odst. 2 o.s.ř. proto, že má soud odlišný právní názor než některý z účastníků.

Žalovaný v úvodu odvolání namítal, že za situace, kdy žalobce neprovedl průzkum před započítím prací, pak nelze s jistotou prokázat, že nárůst koncentrace azbestových vláken je důsledkem činnosti žalovaného. Odvolací soud má za to, že tato okolnost nemůže nikterak zpochybnit závěr o odpovědnosti žalovaného, když to byl případně zejména on, kdo měl takovou činnost zajišťovat, pokud on ze smlouvy o dílo převzal závazek, jehož jednoznačnou součástí bylo i nakládání s azbestem. Pokud došlo dle zápisu ve stavebním deníku ze dne 14.6.2011 nejprve pro ověření možnosti demontovat boletické panely v jídelně k obnažení a odkrytí jednoho takového panelu a následně dle zápisu ze dne 13.7.2011 bylo provedeno měření kontaminace azbestem a zjištěny hodnoty převyšující hygienické limity, pak to jen podporuje závěr o tom, že „zamoření“ mělo svůj hlavní zdroj právě v předmětné sondě. Žalovaný se snaží posledně uvedené popírat, když trvá na tom, že nebylo výslovně ujednáno, že by nakládání s azbestem bylo předmětem závazku, avšak z projektové dokumentace, jejíž součástí byla technická zpráva, je nanejvýš seznatelné, že součástí prací je demontáž a likvidace azbestových stavebních prvků. Ostatně právě a jen na provedení prací s „materiálem“ obsahujícím azbest si zajistil subdodavatele (MAPOZ – Zliv s.r.o.), který k tomu měl mít všechny kvalifikační předpoklady. Je rovněž nanejvýš zřejmé, že provedení tzv. sondy bezprostředně souviselo, resp. předcházelo vlastním pracím, když poznatky takto získané měly sloužit pro volbu dalšího postupu sjednaných prací. Pokud si žalovaný resp. jeho subdodavatel právě při nakládání s azbestem nepočínal tak, jak byl povinen, potom je evidentní, že porušil povinnost ze závazkového vztahu a je-li toto porušení příčinou následně vzniklé škody, pak nastupuje odpovědnost dle ust. § 373 obch. zákoníku. Jestliže se žalovaný ve smlouvě o dílo zavázal při provádění díla dodržovat veškeré platné normy, předpisy, technologické postupy při provádění stavby, pak byl povinen respektovat ust. § 35 zákona č. 185/2001 Sb., o nakládání s odpady a porušení této povinnosti je tedy i porušením závazku.

Žalovaný dále soudu prvního stupně vytýká, že ten si protičeří, pokud uzavírá, že nárok resp. jeho základ spočívá v porušení povinnosti ze závazkového vztahu a zároveň, že příčinou kontaminace je sonda, přičemž ta nebyla předmětem závazku. Podle odvolacího soudu však reprodukce závěrů soudu prvního stupně žalovaným neodpovídá tomu, jak tuto otázku soud prvního stupně hodnotil. Závěr okresního soudu o tom, že sonda nebyla předmětem díla, byl vysloven zejména ve vztahu k tvrzení žalovaného, že uplatněný nárok by měl být hodnocen jako nárok z vad díla. V pasáži, v níž soud prvního stupně posuzoval porušení povinnosti ze závazkového vztahu (na straně 65 rozsudku) se zcela určitě a srozumitelně soud prvního stupně vyjadřuje k této problematice s tím, že jednoznačně žalovaný porušil povinnosti převzaté ve smlouvě, když nebylo zřízeno vzduchotěsné kontrolované pásmo a zástěny oddělující prostor školy od prostoru únikových schodišť byly odděleny dříve, než byl proveden řádný úklid a ověřena dekontaminace zároveň s tím, že kontrolované pásmo nebylo zřízeno ani při rozebírání boletického panelu ve strojovně vzduchotechniky, přičemž navíc takto otevřený panel byl na uvedeném místě bez toho, aniž by bylo zamezeno dalšímu uvolňování azbestových vláken. Jak bylo již výše konstatováno, provedení tzv. sondy nelze posuzovat jako činnost naprosto nesouvisející se závazkem žalovaného ve smlouvě, naopak šlo o jakousi „zkoušku“ předcházející vlastním demoličním pracím. Pokud žalovaný trval po celou dobu řízení a rovněž v odvolání na tom, že uplatněné nároky měly být hodnoceny jako nároky z odpovědnosti za vady, pak soud prvního stupně správně reflektoval, že ve smyslu ust. § 440 odst. 2 obch. zákoníku nelze o nárocích na náhradu škody uvažovat, pokud je možné docílit jejich uspokojení uplatněním některého nároku z vad díla. Odvolací soud se ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně (zejména

strana 64, 65), když zjednodušeně lze takto uzavřít, že došlo-li ke kontaminaci dalších prostor v objektech obou škol v důsledku vadného provádění díla, nemůže jít o nárok z vadného plnění, když o takovou situaci jde pouze tam, kdy se vada vyskytuje na vlastním předmětu díla. Jak uzavřel soud prvního stupně, zamoření prostor školy azbestovými vlákny představuje vedlejší nechtěný důsledek provádění díla, když ke kontaminaci došlo v důsledku porušení závazku provádět dílo v souladu s projektovou dokumentací a pravidly BOZP (včetně závazku řídit se veškerými právními předpisy). Žalovaný brojil proti tomu, co soud prvního stupně označil za škody vzniklé žalobci. Pokud jde o nárok na náklady za tzv. sanaci je odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně názoru, že jde o škodu, pro jejíž náhradu svědčí nárok právě žalobci. Jde o nárok z titulu porušení smluvní povinnosti, a to ze smlouvy uzavřené právě mezi účastníky, neboť žalobce v předmětných školách (tedy na svém majetku) zajišťoval smluvně se žalovaným zateplení a výměnu oken a škoda má svou příčinu v porušení smluvních povinností žalovaným a zároveň je žalobce tím, kdo prostředky na dekontaminaci (společnosti SITA CZ) a s tím spojené inspekční práce (společnosti Foster Bohemia) vynaložil. Soud prvního stupně se v odůvodnění napadeného rozsudku zcela vyčerpávajícím způsobem vypořádal s tím, proč za oprávněné pokládal to, že žalobce přistoupil k dočasnému uzavření obou škol, stejně tak náležitě zdůvodnil, že až v konečném rozhodnutí o výši škod bude zohledněno, že v rámci prací při dekontaminaci byly vynaloženy i náklady na odstranění dalších materiálů obsahujících azbest, neboť náklady takto vynaložené nelze žádat po žalovaném.

Odvolací soud nesdílí ani námitky žalovaného, pokud ten zpochybňuje závěry znaleckého posudku Vysoké školy chemicko-technologické zastupované Doc. Ing. Františkem Skácelem CSc. Jak bylo výše popsáno, žalovaný opakovaně zdůrazňoval rozpory znaleckých závěrů uvedeného znaleckého ústavu a posudku předloženého žalovaným, jež byl vypracován Vysokým učením technickým Brno zastupovaným Doc. Ing. Jiřím Hiršem, CSc. Na tomto místě je vhodné zdůraznit, že žalovaný se v odvolání jakkoliv nezmněl, že závěry Vysoké školy chemicko-technologické Praha byly podpořeny vyjádřením konzultanta Doc. Ing. Vladimíra Zmrhala, Ph.D. ze Strojní fakulty ČVÚT, a to právě k otázce proudění vzduchu a šíření azbestových vláken ze strojovny vzduchotechniky (str. 45 rozsudku). Hodnocení všech znaleckých posudků i výpovědí znalců se soud prvního stupně v rozsudku velmi zevrubně věnoval, dle názoru odvolacího soudu je jeho posouzení velmi důkladné a přesvědčivé, když k tomu, je namístě dodat, že obecně soudy u znaleckého posudku hodnotí věrohodnost osoby znalce a logičnost jeho informací podávaných soudu, přičemž takto u znaleckého posudku přezkoumá, zda jeho odůvodnění je v souladu s obecnými zkušenostmi a poznatky, zda je logické a zda znalec přihlédl k tomu, co mu bylo k posouzení předestřeno. Obsah znaleckého posudku po stránce jeho správnosti z hlediska jeho oboru ani hodnotit nemůže, pro takové hodnocení mu chybí potřebné odborné znalosti. Jak je shora zmíněno, předmětnému posouzení soud prvního stupně věnoval maximální pozornost. Za nedůvodný pokládá odvolací soud i návrh žalovaného na vypracování revizního posudku, když v tomto ohledu lze odkázat na ust. § 127 odst. 2 o.s.ř., podle kterého je namístě přezkoumání znaleckého posudku jiným znalcem jedině tehdy, jsou-li pochybnosti o správnosti již vypracovaného, tedy nikoliv vždy tam, kde jsou jeho závěry zpochybňovány jiným znaleckým posudkem, ale pouze tehdy, nebude-li mít soud pochybnosti po slyšení ustanoveného znalce za odstraněné (k tomu viz závěry z rozhodnutí NS ČR spz.n. 22 Cdo 1290/2007).

Konečně pokud se odvolací námitky žalovaného týkaly zpochybnění oprávněnosti nároku žalobce na náhradu za přepravu žáků do náhradních prostor v období sanace obou

škol, pak se i v tomto odvolací soud shoduje s argumentací soudu prvního stupně v napadeném rozhodnutí. Pokud po dobu dekontaminace nemohla být zajišťována výuka v prostorách obou základních škol, ale ve školách náhradních, pak pokud dopravu do těchto náhradních škol zajišťoval žalobce, je jistě namístě hodnocení takových nákladů dle ust. § 384 odst. 1, 2 obch. zákoníku, neboť tyto náklady vznikly v příčinné souvislosti se škodným jednáním a také je zřejmé, že „daným opatřením“ žalobce zamezil vzniku výrazně vyšších nákladů na individuální dopravu dětí. Pokud tedy zákon č. 561/2004 Sb. v ust. § 178 ukládal obcím povinnost zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a ta za tím účelem zřizuje a zrušuje základní školu nebo zajišťuje plnění povinné školní docházky základní školy zřizované jinou obcí, potom v případě, že nelze školní výuku dočasně realizovat v prostorách, které jsou k tomu trvale určeny, a to právě v důsledku porušení právní povinnosti žalovaným, je zajištění dopravy pro děti do prostor náhradních logickým opatřením ke splnění uvedené zákonné povinnosti obce. Nelze proto než uzavřít, že náklady takto vzniklé lze podřadit pod ust. § 384 odst. 1 obch. zákoníku a ve smyslu odstavce 2 téhož ustanovení svědčí žalobci právo vůči žalovanému na náhradu těchto nákladů.

Ze všech shora popsaných důvodů odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil podle ust. § 219 o.s.ř.

Odvolací soud nerozhodoval o nákladech odvolacího řízení, když i o těchto nákladech bude rozhodnuto v rozhodnutí konečném, neboť tento rozsudek jen potvrzuje zčásti rozsudek mezitímní.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání z důvodů dle ust. § 237 o.s.ř. Dovolání lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Českých Budějovicích.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 23. února 2017

JUDr. Helena P a p o u š k o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Zdeňka Boušková